

- 1892. Er ligt een papieren dak op dat huis.**
Dat huis is met hypotheek bezwaard.
z. b. : Er liggen zilveren balken onder het dak.
Er zit een zwarte man op het dak.
- 1893. Het weert op zijn dak.**
De omstandigheden zijn hem gunstig.
- 1894. Het zal ook wel op zijn dak regenen.**
Hij zal die onaangenaamheid ook moeten ondervinden.
- 1895. Iemand iets op zijn dak schuiven.**
Iemand voor iets verantwoordelijk stellen; *ook* : iemand een of andere lastpost bezorgen en er zich zelf voor vrijwaren.
- 1896. Iemand op zijn dak komen.**
Hem een standje geven; *ook* : iets afpingelen.
- 1897. Iets op het dak werpen.**
Een balletje ergens van opgooien.
- 1898. Iets van de daken verkondigen (of : prediken).**
Iets zo algemeen mogelijk bekend maken.
- 1899. In 't dak blijven steken.**
Onafgedaan blijven.
- 1900. Onder dak zijn.**
Goed bezorgd zijn, geborgen zijn, veilig zijn; *ook* : zeer in zijn schik zijn.
- 1901. Onder het dak schuilen.**
Geheim blijven.
- 1902. 't Viel hem koud op zijn dak.**
Het was voor hem een zeer onaangename verrassing.
- 1903. Het gaat (als) van een leien dakje.**
Het gaat heel vlug of gemakkelijk.
- 1904. Het liep niet van een leien dakje.**
Het ging niet zonder moeite.
- 1905. De bal op iemands dak werpen.**
Het op iemand gemunt hebben.
- 1906. Er liggen zilveren balken onder het dak.**
Het huis is met hypotheek bezwaard.
Zie ook hierboven, nr. 1892.
- 1907. De rode haan op het dak zetten.**
Het huis in brand steken.
- 1908. Daar zit een kat op het dak.**
Dat huis is belast.
- 1782. Er zit een zwarte man op het dak.**
Het huis is met hypotheek bezwaard.
Zie ook hierboven, nrs. 1892 en 1906.
- 1909. De pannen van het dak gooien.**
Van een zieke gezegd : zwak worden, achteruitgaan.
- 1910. Er zijn pannen op het dak.**
Er zijn er bij die niet mogen of moeten horen wat er gezegd wordt.
- 1911. Er lopen (of : er zijn) ratten op het dak.**
Zie hierboven, nr. 1875.
- 1761. De speelman is van het dak.**
De wittebroodsweken, de dagen van vreugde zijn voorbij.
- 1760. De speelman zit nog op het dak.**
De eerste vreugde is nog niet voorbij; men is nog in de wittebroodsweken.

- 1912. Er is stro op het dak.**
Zie hierboven, nrs. 1875 en 1911.
- 1913. De meiboom staat in kap.**
Of :
- 1914. De vlag staat in kap.**
Wij zijn waar wij wezen moeten, wij hebben (nagenoeg) ons doel bereikt.
- 1915. Een glazen pan hebben.**
(Z. N.) Kaalhoofdig zijn.
- 1916. Daar is kruit op de pannen.**
Hij kan niet veel verdragen, hij heeft zijn woordje klaar, «is slagvaardig».
- 1917. Dat mag wel met een krijtje aan de balk.**
Dat is een merkwaardige gebeurtenis, dat is in lang niet gebeurd.
- 1918. Iets met een krijtje aan de balk schrijven.**
Opdat de herinnering er aan zal blijven voortleven als iets merkwaardigs.
- 1919. Het (niet) over de balk gooien.**
(Niet) verkwistend zijn, zuinig zijn.
(Hierbij doelt men op de ruif, waarin men bovenin het hooi voor de paarden werpt; al wat over de balk komt, is verloren.)
- 1920. Iets aan de balk schrijven.**
Iets als een grote zeldzaamheid of een wonder beschouwen.
- 1921. Schrijf het op de balk met een zwarte kool.**
Dat zal u niet betaald worden.
- 1922. Tot aan de balken springen.**
Opspringen (zeer hoog springen) van blijdschap.
- 1923. De sleutel op de balk leggen.**
(Z. N.) Er stil van door gaan.
- 1924. Niet verder zien dan de schouw rookt.**
Er niet het oog op houden, waar kinderen of dienstdieneren verkeren.
- 1925. De aap zit in de schouw.**
(Z. N.) Man en vrouw maken ruzie.
- 1926. Iets met een zwarte kool in de schouw schrijven.**
(Z. N.) Het afschrijven, vergeten.
- 1927. Daar kan de schoorsteen niet van roken.**
Dat geeft geen winst, daarvan kan men niet leven.
- 1928. Het is een wandelende schoorsteen.**
Hij rookt de hele dag.
- 1929. Er vliegt niets uit als rook.**
Men is er zeer zuinig, *of* : gierig.

DEUR, VENSTER.

- 1930. Aan de verkeerde deur kloppen.**
Zich tot de verkeerde persoon wenden, aan 't verkeerde kantoor zijn.
- 1931. Achter de deur staan.**
(Z. N.) Zijn aandeel niet krijgen.
- 1932. Beven als een loden deur.**
In 't geheel niet beven.

Spreekwijzen

HUIS EN HUISHOUDEN

J. CAUBERGHE

nederlandse taalschat

NEDERLANDSE TAALSCHAT

SPREEKWOORDEN
SPREEKWIJZEN
SYNONIEMEN
CITATEN

BREPOLS

BREPOLS

